

En undersøgelse af eksisterende fremskrivninger

-Den forventede nationale udvikling i udbud af og efterspørgsel efter arbejdskraft frem mod 2030 for centrale faggrupper inden for velfærdsområdet

Indholdsfortegnelse

	Side
■ Introduktion	3
■ Hovedbudskaber	4
■ Befolkningens alderssammensætning	5
■ Redegørelse for fremskrivningsmetoder	7
■ Den nuværende arbejdsmarkedssituation	10
■ Forventet udbud af og efterspørgsel efter arbejdskraft i 2030:	13
• Overblik på tværs af faggrupper	14
• Lærere	15
• Pædagoger	16
• Socialrådgivere	17
• Social- og sundhedshjælpere og assistenter	18
• Sygeplejersker	19
■ Litteraturliste	20

Introduktion

Introduktion

Her præsenteres en undersøgelse af eksisterende fremskrivninger af den forventede udvikling i udbud af og efterspørgsel efter arbejdskraft frem mod 2030 for centrale faggrupper inden for velfærdsområdet: Lærere, pædagoger, socialrådgivere, social- og sundhedshjælpere samt social- og sundhedsassistenter og sygeplejersker. Resultaterne, der præsenteres i denne undersøgelse, er baseret på nationale fremskrivninger og bør læses i sammenhæng med den supplerende analyse vedrørende fremskrivninger specifikt for Københavns Kommune, der er udarbejdet af Damvad Analytics som led i den personalepolitiske redegørelse.

Det er væsentligt at fremhæve, at fremskrivninger rummer en række antagelser og regnetekniske forudsætninger, hvorfor resultaterne er behæftet med usikkerhed. Forskelle i antagelser og metoder på tværs af de undersøgte fremskrivninger medfører ligeledes, at resultaterne flere steder afviger betydeligt fra hinanden.

Formål

Formålet med undersøgelsen er at skabe et overblik over, hvad nyere analyser og redegørelser forventer i forhold til den nationale udvikling i udbud af og efterspørgsel efter velfærdsuddannede frem mod 2030. Det nationale perspektiv, der præsenteres i denne undersøgelse, udgør sammen med fremskrivningsresultaterne for Københavns Kommune, der introduceres i den supplerende analyse, et samlet billede af situationen for hele landet og specifikt for København. Forskelle og ligheder i mønstre mellem de to niveauer kan bidrage til at afdække udfordringer, der både er lokale og nationale samt udfordringer, der hovedsageligt forekommer lokalt (i København).

Litteratur

De primære kilder, undersøgelsen inddrager, er tre fremskrivningsanalyser udarbejdet i 2021/2022, der leverer hvert deres bud på, hvordan arbejdsstyrken blandt forskellige faggrupper forventes at udvikle sig frem mod 2030. De tre hovedkilder er udarbejdet af henholdsvis KL, Damvad Analytics og IRIS Group/HBS Economics.

Ovennævnte kilder blev udvalgt med baggrund i, at de alle rummer en bred repræsentation af centrale velfærdsgrupper og er udarbejdet inden for de seneste år. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) har også udarbejdet en fremskrivningsanalyse i 2021, men denne er fravalgt, da faggrupperne, vi har behov for viden om, ikke kan adskilles tydeligt fra hinanden i AE's analyse.

Medio marts 2022 udgav VIVE litteraturstudiet "Arbejdskraftsmangel og rekrutteringsudfordringer på de store velfærdsområder", der, ligesom dette studie, præsenterer resultater fra eksisterende analyser og andre kilder. VIVE benytter ligeledes analyserne fra Damvad Analytics og IRIS Group / HBS Economics som grundlag for det forventede forhold mellem udbud af og efterspørgsel efter sygeplejersker, pædagoger og lærere i 2030, men indeholder ikke resultaterne fra KL's fremskrivningsanalyse fra januar 2022, som indgår i dette studie.

Hovedbudskaber

- Den største udfordring i forhold til at matche det forventede behov for arbejdskraft i 2030 findes hos social- og sundhedshjælpere samt -assistenter (behandles i kilderne som én faggruppe). KL og IRIS Group er enige om, at der vil være en betydelig mangel på denne faggruppe i 2030 og anslår et personaleunderskud på henholdsvis 15.600 og 25.000 personer. Damvads analyse indeholder ikke resultater for social- og sundhedshjælpere og -assistenter.
- Der er flere steder markant forskel på resultaterne på tværs af de tre analyser, som denne undersøgelse er baseret på. Dette er en konsekvens af, at der anvendes forskellige metoder og antagelser, hvilket konkret medfører, at kildernes konklusioner i flere tilfælde afviger betydeligt fra hinanden.
- To ud af tre analyser peger på, at der vil mangle pædagoger i 2030, imens den tredje når frem til, at der vil være et overudbud på ca. 9.000 personer.
- Der er størst usikkerhed omkring lærerne, hvor resultaterne spænder fra en forventet mangel på ca. 13.000 lærere til et overskud på ca. 22.000.
- For sygeplejerskerne gælder, at to analyser når frem til et mindre overskud på 2-3.000 sygeplejersker i 2030, imens den tredje analyse forventer en mangel på ca. 8.000.
- Begge analyser, der rummer fremskrivninger af socialrådgivere, forventer, at der vil være en mangelsituation i 2030 (mellem 600 og 3.000 personer).

Befolkningens alderssammensætning

Befolkningens nuværende og forventede alderssammensætning

Den demografiske udvikling er central i forhold til efterspørgslen på velfærdsuddannede. Derfor indledes undersøgelsen med et overblik over befolkningens nuværende alderssammensætning og dennes udvikling frem mod 2030 i henholdsvis København og hele landet, inden fremskrivningsresultaterne præsenteres.

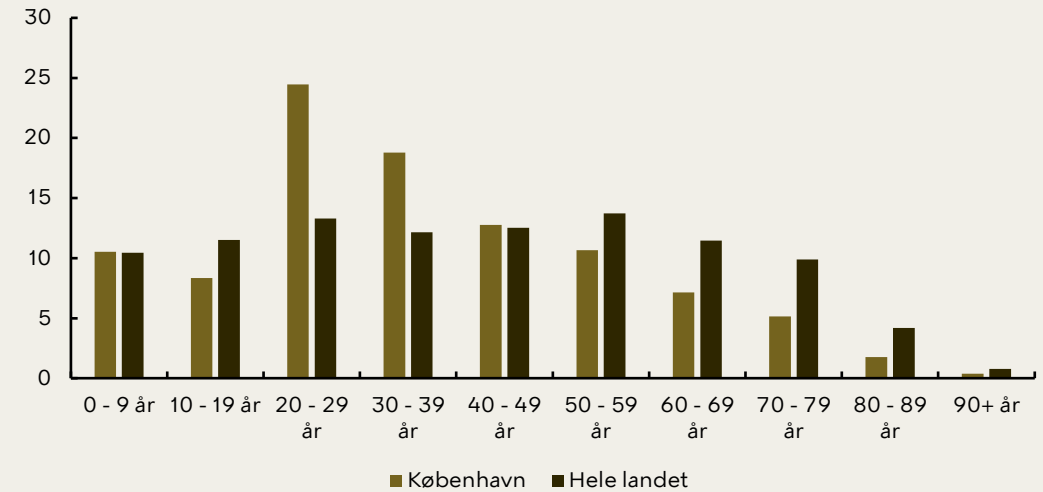
Nuværende alderssammensætning

- Andelen af yngre (aldersgrupperne 20-29 år og 30-39 år) er betydeligt højere i København sammenlignet med den nationale aldersfordeling.
- Der er relativt set færre ældre borgere i København end i hele landet. For samtlige aldersgrupper over 50 år gælder, at der procentvist er flere ældre i Danmark som helhed end i København.

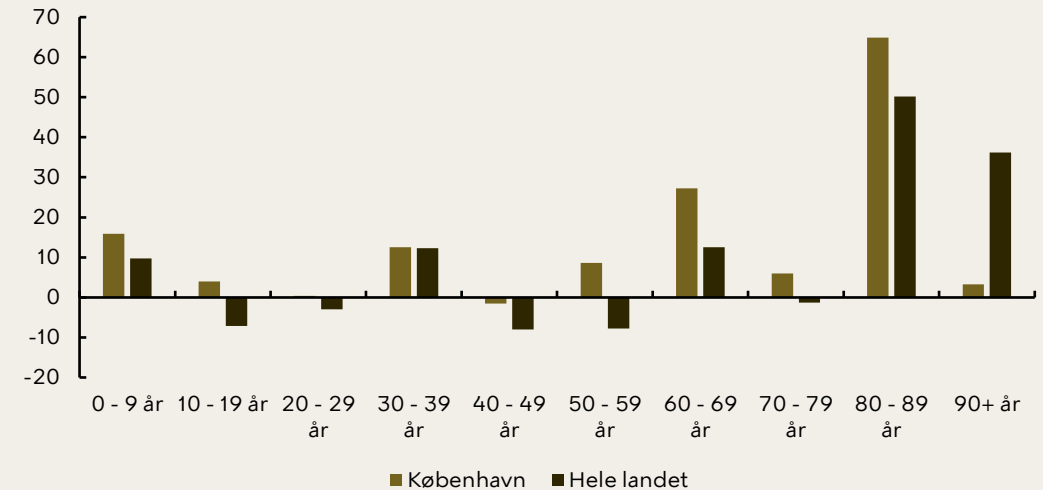
Forventet udvikling i alderssammensætningen frem mod 2030

- Antallet af børn i aldersgruppen 0-9 år ventes at stige med 16 procent i København fra 2022 til 2030. Generelt forventes andelen af 0-19 årige at stige mere i København end i hele landet.
- I både København og på landsplan vil antallet af borgere over 60 år stige betydeligt frem mod 2030, men stigningen vil procentvist være størst i København.
- Ser man på det samlede antal borgere over 60 år, forventes tallet at stige med 24 procent i København og 14 procent på landsplan.

A) Figuren viser den nuværende alderssammensætning (2022) blandt befolkningen i henholdsvis Københavns Kommune og hele landet. Procent

B) Figuren viser den forventede procentvise udvikling i antallet af personer i de respektive aldersgrupper frem mod 2030 i henholdsvis Københavns Kommune og hele landet. Procent

Kilde A; Danmarks Statistik, tabel FOLK1A, 2022K1.

Kilde B; Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik, tabel FOLK1A 2022K1, FRKM121 og FRDK121

Redegørelse for fremskrivningsmetoder

Metoder til efterspørgselsfremskrivninger

I det følgende redegøres for de metodiske hovedprincipper, de tre analyser anvender til at fremskrive den nationale efterspørgsel efter arbejdskraft frem mod 2030. Fælles for metoderne er, at den demografiske udvikling er en central komponent i fremskrivningerne, idet udviklingen blandt eksempelvis børn i daginstitutionsalderen, børn i skolealderen og ældre driver behovet for henholdsvis pædagoger, lærere, social- og sundhedshjælpere samt social- og sundhedsassistenter og sygeplejersker. Dog er der forskelle i måden, hvorpå den demografiske udvikling anvendes.

KL

I analysen fra KL varierer metoden afhængigt af, hvilke faggrupper, der er tale om. For pædagoger og skolelærere følger fremskrivningerne den demografiske udvikling. Fremskrivningen af behovet for lærere knytter sig til udviklingen i befolkningsgruppen 6-15 årige, imens behovet for pædagoger primært knytter sig til børn i daginstitutionsalderen samt antallet af 18-64 årige for socialområdet.

På sundhedsområdet (sygeplejersker samt social- og sundhedshjælpere og -assistenter) er den demografiske udvikling fortsat central, men den er et element i en økonomisk model (udarbejdet af DREAM gruppen for KL*), der fremskriver udgifterne på sektorområder, hvorpå det antages, at hvis udgifterne inden for sundhed stiger, vil behovet for personale stige tilsvarende.

Note: DREAM gruppen er en uafhængig statslig institution, der bl.a. udarbejder nationaløkonomiske analyser og modeller.

Damvad Analytics

For samtlige faggrupper i analysen benytter Damvad Analytics en model bestående af flere trin. På baggrund af bl.a. den forventede demografiske udvikling fremskrives først de offentlige udgifter fordelt på sektorområder. Herpå antager Damvad, at det individuelle offentlige forbrug pr. person inden for en aldersgruppe vil være konstant frem mod 2030, og at efterspørgslen efter medarbejdere inden for et givent område stiger i takt med, at udgifterne på området øges. Dermed er det væksten i udgifter til et velfærdsområde, der bestemmer den forventede efterspørgsel efter velfærdsuddannede.

IRIS Group / HBS Economics

Fremgangsmåden er også i denne analyse opdelt i flere trin. Først kombineres DREAM's beskæftigelsestal fra 2018 med registrerdata fra Danmarks Statistik (DST) så de matcher de enkelte uddannelsesgrupper i DST. Herpå fremskrives uddannelsesgrupperne på baggrund af den historiske vækstrate i gruppen fra 2011-2018, hvorefter antagelser om fremtiden som fx. den demografiske udvikling og øget brug af teknologi indregnes (det fremgår ikke, hvordan disse antagelser indregnes). Til sidst anvendes data om nuværende forgæves rekrutteringer på de enkelte områder til at indregne, om der i dag er mangel på arbejdskraft, hvilket indgår i det samlede fremskrivningsresultat. IRIS Group er den eneste analyse, der indregner den nuværende situation, hvorimod KL og Damvad antager, at der er ligevægt i udgangspunktet.

Metoder til udbudsfremskrivninger

Her præsenteres de metodiske principper, der er anvendt i de tre hovedkilders respektive fremskrivninger af udbuddet af arbejdskraft frem mod 2030. Generelt rummer en udbudsfremskrivning to overordnede led, som består i at bestemme den forventede tilgang af arbejdskraft samt den forventede afgang fra arbejdsmarkedet. Tilgangen udgøres hovedsageligt af nyuddannede, imens aldersbetinget tilbagetrækning er helt afgørende for definitionen af afgang fra arbejdsmarkedet.

KL

Til fremskrivningen af udbuddet har KL udviklet en model, der tager højde for pensionsreformer (senere tilbagetrækning), uddannelsesbevægelser og flytninger mellem landsdele. Til at bestemme den forventede tilgang af arbejdskraft anvender KL historiske data om antallet af nye studerende på de enkelte uddannelser. Den eneste undtagelse hertil er for social- og sundhedshjælpere og -assistenter, hvor antallet af nyuddannede anvendes (hvilket begrundes med et skifte i uddannelsesstrukturen i 2017).

Damvad Analytics

Den grundlæggende metode hos Damvad er, at der tages udgangspunkt i DREAM gruppens uddannelsesfremskrivning. Dette er en avanceret model, der bl.a. fremskriver antallet af personer med en professionsbachelor som højest fuldførte uddannelse i 2030 under hensyntagen til den demografiske udvikling, uddannelsesmæssig adfærd mv. For at udregne, hvor mange personer i DREAM's fremskrivning, der indgår i arbejdsstyrken i 2030, anvender Damvad den gennemsnitlige afgangsrate fra 2010-2018 på forskellige aldersgrupper og antager, at den vil være den samme i 2030.

For at nedbryde resultaterne af DREAM's uddannelsesfremskrivning (fratrasket den forventede tilbagetrækning) til de enkelte velfærdsuddannelser, udregnes uddannelsernes andel ud af den samlede mængde professionsbachelor-uddannede i 2018 og deles op på tre forskellige aldersgrupper. Ud fra andelen i 2018 fremskrives de enkelte uddannelsers andele i 2030 ved, at de to ældste aldersgrupper relativt set holdes konstant fra 2018 til 2030, imens den yngste aldersgruppe bestemmes ud fra tilgangen af nyuddannede på den enkelte uddannelse fra 2015-2019.

IRIS Group / HBS Economics

IRIS Group tager udgangspunkt i DREAM gruppens arbejdsstyrkefremskrivning, som er en model, der fremskriver den forventede arbejdsstyrke på bl.a. overordnede uddannelsesniveauer. Modellen tager højde for den demografiske udvikling og de forventede effekter af politiske reformer og aftaler som eksempelvis tilbagetrækningsreformen og aftalen om ret til tidlig pension.

De overordnede uddannelsesniveauer i DREAM fremskrivningen nedbrydes til uddannelsesgrupper ved hjælp af registerdata fra Danmarks Statistik. Dette sker ved at opgøre hver uddannelsesgruppes andel af de enkelte uddannelsesniveauer i 2018 for alle alderstrin mellem 16 og 74 år, hvorpå andelen for hvert alderstrin ganges ind i DREAM fremskrivningen for perioden 2018-2030. Til sidst sammenlægges alle år og alderstrin i de enkelte uddannelsesgrupper for at nå frem til den samlede arbejdsstyrke i 2030.

Den nuværende arbejdsmarkedssituation

Den nuværende arbejdsmarkedssituation

Dette kapitel præsenterer en indikativ redegørelse for den nuværende arbejdsmarkedssituation for udvalgte velfærdsgrupper. Redegørelsen tager afsæt i opgørelser over andelen af forgæves rekrutteringer (STAR's rekrutteringssurvey*) samt Arbejdsmarkedsbalancen, der ligeledes udarbejdes af STAR.

Formålet med at introducere det nuværende forhold mellem udbud og efterspørgsel på arbejdskraft er at skitsere udgangspunktet forud for den resterende del af undersøgelsen, hvor 2030 fremskrivningerne præsenteres. Størstedelen af fremskrivningsresultaterne i den resterende del af studiet tager ikke højde for den nuværende arbejdsmarkedssituation, hvorfor det er væsentligt for helhedsforståelsen at kende til den aktuelle situation.

Baggrundsviden: STAR's rekrutteringssurvey (Tabel A)

I surveyen, der rummer svar fra ca. 17.500 afsluttede rekrutteringsforsøg i hele landet, angiver virksomheder med elektroniske jobopslag, om det er lykkedes at rekruttere arbejdskraft til den ledige stilling. Der er tale om en forgæves rekruttering, hvis virksomheden ikke får besat stillingen eller, hvis stillingen er blevet besat med en medarbejder, der ikke havde de efterspurgte kvalifikationer.

Baggrundsviden: Arbejdsmarkedsbalancen (Tabel B)

Arbejdsmarkedsbalancen baseres på statistik om bl.a. ledighed, beskæftigelse og jobomsætning samt data fra rekrutteringssurveyen. Arbejdsmarkedsbalancen er en kort beskrivelse af jobsituationen, som fx. kan være "gode jobmuligheder" eller "mangel på arbejdskraft" mv. For at synliggøre, hvad de korte beskrivelser dækker over, er de i tabellen til højre blevet oversat til de nøglefaktorer, der ligger til grund for beskrivelserne (ud fra STAR's egne forklaringer).

*Note: STAR = Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

A) Tabellen viser andelen af forgæves rekrutteringer for perioden juli 2021 til december 2021. Procent

11

Faggruppe	Landsplan	Hovedstaden
Folkeskolelærere	18	26
Pædagoger	32	45
Socialrådgivere	21	7
Social- og sundhedsassistenter	38	42
Social- og sundshjælpere	45	48
Sygeplejersker	43	49

B) Tabellen viser situationen på arbejdsmarkedet for 2. halvår 2021

Faggruppe	Landsplan	Hovedstaden
Folkeskolelærere	<ul style="list-style-type: none">Lav ledighedIkke rekrutteringsudfordringer	<ul style="list-style-type: none">Lav ledighedIkke rekrutteringsudfordringer
Pædagoger	<ul style="list-style-type: none">Lav ledighedRegionale rekrutteringsudfordringer	<ul style="list-style-type: none">Lav ledighedRekrutteringsudfordringer
Socialrådgivere	<ul style="list-style-type: none">Lav ledighedIkke rekrutteringsudfordringer	<ul style="list-style-type: none">Lav ledighedIkke rekrutteringsudfordringer
Social- og sundhedsassistenter	<ul style="list-style-type: none">Lav ledighedRekrutteringsudfordringer	<ul style="list-style-type: none">Lav ledighedRekrutteringsudfordringer
Social- og sundshjælpere	<ul style="list-style-type: none">Lav ledighedRegionale rekrutteringsudfordringer	<ul style="list-style-type: none">Lav ledighedRekrutteringsudfordringer
Sygeplejersker	<ul style="list-style-type: none">Lav ledighedRegionale rekrutteringsudfordringer	<ul style="list-style-type: none">Lav ledighedRekrutteringsudfordringer

Note A: Tal for pædagoger og socialrådgivere er hentet i rekrutteringssurveyen fra september 2021 (data indsamlet fra april til september 2021), da de ikke fremgår af udgivelsen fra december 2021.

Note B: STAR's arbejdsmarkedsbalance udarbejdes kun på såkaldte RAR områder og ikke på landsplan. Kolonnen "Landsplan" er derfor baseret på en overordnet betragtning ud fra situationerne i de enkelte RAR områder. Et RAR område er en betegnelse for en landsdel, der anvendes af STAR. Landet er opdelt i otte RAR områder.

Kilde: STAR's rekrutteringssurvey september 2021 + december 2021 og Arbejdsmarkedsbalancen, 2. halvår 2021.

Den nuværende arbejdsmarkedssituation

Her præsenteres hovedbudskaberne om den nuværende arbejdsmarkedssituation for de enkelte velfærdsgrupper baseret på data fra tabellerne på forrige side (STAR's rekrutteringssurvey og Arbejdsmarkedsbalancen).

Folkeskolelærere

For lærerne gælder, at hvert femte opslag på landsplan og hvert fjerde opslag i Hovedstaden ender uden rekruttering. Arbejdsmarkedsbalancen peger på, at der blot i ét af landets otte RAR områder* er mangel på arbejdskraft (Sjælland). Ledigheden betegnes som værende lav i hele landet.

Pædagoger

På landsplan ender knap hvert tredje stillingsopslag uden rekruttering, imens det i Hovedstaden er knap halvdelen af alle stillinger, der opslås forgæves. Ifølge Arbejdsmarkedsbalancen er der kun mangel på arbejdskraft i Hovedstaden og Østjylland, men ledigheden beskrives som lav i hele landet.

Socialrådgivere

For socialrådgiverne er billedet anderledes end for de øvrige grupper. Her er det tilsyneladende lettere at rekruttere i hovedstadsområdet, idet blot syv procent af stillingsopslagene ender uden ansættelse, imens tallet på landsplan er ca. 20 procent. Der meldes ikke om mangel på arbejdskraft i nogle af RAR områderne, men ledigheden beskrives som lav i hele landet.

Social- og sundhedsassistenter

Omkring 40 procent af stillingsopslagene for social- og sundhedsassistenter ender uden ansættelse – både i Hovedstaden og på landsplan. Ifølge Arbejdsmarkedsbalancen er der mangel på arbejdskraft i samtlige landsdele med undtagelse af Vestjylland og Bornholm. Ledigheden er lav i hele landet.

Social- og sundhedshjælpere

Mønstret for social- og sundhedshjælperne læner sig op ad mønstret for social- og sundhedsassistenterne. Dog med en lidt højere rate af forgæves rekrutteringer, idet andelen på landsplan såvel som i Hovedstaden ligger på ca. 45 procent. I fire af landets otte RAR områder, herunder de tæt befolkede områder som Hovedstaden og Østjylland, er der mangel på arbejdskraft. Ledigheden er lav i hele landet.

Sygeplejersker

Blandt sygeplejerskerne er andelen af forgæves rekrutteringer høj på både landsplan og i Hovedstaden. Omkring halvdelen af alle jobopslag ender uden ansættelse i Hovedstaden, mens det nationale niveau er lidt lavere. Ledigheden er lav i alle områder og i halvdelen af landet, herunder Hovedstaden, er der mangel på arbejdskraft.

Note:* Et "RAR område" er en betegnelse for en landsdel, der anvendes af STAR. Landet er opdelt i otte "RAR områder", hvor RAR står for "Regionalt arbejdsmarkedsråd".

Forventet udbud af og efterspørgsel efter arbejdskraft i 2030

Arbejdsmarkedssituationen i 2030: Overblik på tværs af faggrupper

Her præsenteres et tværgående overblik over de tre hovedkilders forventninger til arbejdsmarkedssituationen i 2030 for de respektive faggrupper.

Balanceresultaterne i tabellen er et udtryk for forholdet mellem den forventede efterspørgsel efter og det forventede udbud af arbejdskraft i 2030. Et negativt tal illustrerer en mangel (underudbud), imens et positivt tal angiver en situation, hvor der er mere arbejdskraft til rådighed, end der er behov for (overudbud).

Resultater for de enkelte faggrupper præsenteres nærmere på de efterfølgende sider.

Hovedbudskaber

- Den største udfordring i forhold til at matche det forventede behov for arbejdskraft i 2030 findes hos social- og sundhedshjælpere og -assistenter (behandles i analyserne som én faggruppe). KL og IRIS Group er enige om, at der vil være en betydelig mangel på denne faggruppe i 2030. IRIS Group når frem til en større mangel, da de indregner, at der allerede i dag er mangel på arbejdskraft, hvor KL har en generel antagelse om ligevægt mellem udbud og efterspørgsel i udgangspunktet.
- Begge analyser, der rummer fremskrivninger af socialrådgivere, når frem til, at der vil være en mangelsituation i 2030.
- For pædagoger, lærere og sygeplejersker gælder, at de tre hovedkilder er uenige om, hvorvidt scenariet i 2030 vil være underudbud eller overudbud. Tilmed er spændet mellem resultaternes yderpunkter relativt stort på alle tre faggrupper. Hvor det er muligt forklares de overordnede årsager til afvigelserne under de enkelte faggrupper på de kommende sider.

***Note:** Damvads analyse rummer både fremskrivningsscenerier med og uden effekten af minimumsnormeringer. Her er valgt scenariet, der tager højde for minimumsnormeringer. KL og IRIS Group indregner ligeledes effekten af minimumsnormeringer i deres fremskrivninger.

Tabellen viser det forventede forhold (balancen) mellem udbud af og efterspørgsel efter arbejdskraft i 2030 baseret på tre forskellige analyser. Antal

	KL	Damvad Analytics	IRIS Group / HBS Economics
Lærere	+1.800	-13.000	+22.000
Pædagoger	-3.015	-14.600*	+9.000
Socialrådgivere	Indgår ikke	-6.000	-3.000
Social- og sundhedsassistenter og -hjælpere	-15.700	Indgår ikke	-25.000
Sygeplejersker	+3.200	-8.200	+2.000

Note: KL antager, at der i udgangspunktet er ligevægt mellem udbud og efterspørgsel, hvilket betyder, at balanceresultatet ikke indregner en eventuel mangel i dag. Dette gælder ligeledes for Damvad (med undtagelse af lærerne), men ikke for IRIS Group, der indregner antagelser om den nuværende situation. Dette er væsentligt at være opmærksom på, når man sammenligner balanceresultater på tværs af de tre analyser.

Kilde: KL, Damvad Analytics og IRIS Group / HBS Economics

Forventet udbud af og efterspørgsel efter lærere i 2030

Efterspørgsel

De tre analyser er enige om, at efterspørgslen efter lærere vil falde frem mod 2030. KL og Damvad anslår et fald i efterspørgslen på to-tre procent, imens IRIS Group når frem til et fald på fem procent. Alle tre analyser begrundet det forventede fald i efterspørgslen med, at antallet af børn i skolealderen (6-15 år) vil falde frem mod 2030, hvilket reducerer behovet for skolelærere (som udgør størstedelen af faggruppen "lærere"). Dog ventes efterspørgslen på lærere igen at stige fra omkring 2030 grundet den demografiske udvikling.

Udbud

Resultatet fra IRIS Group / HBS Economics adskiller sig betydeligt, idet forventningen lyder på, at udbuddet af lærere vil stige med 17 procent frem mod 2030 (svarende til 14.000 lærere). KL og Damvad peger begge på, at udviklingen i udbuddet vil være status quo.

Balance

I forhold til balanceresultatet er det vigtigt at nævne, at Damvad antager, at der i dag er en mangel på 15.000 lærere, som de fratrækker forholdet mellem den forventede udvikling i efterspørgsel og udbud. Uden denne antagelse ville resultatet ligge forholdsvis tæt på KL's resultat.

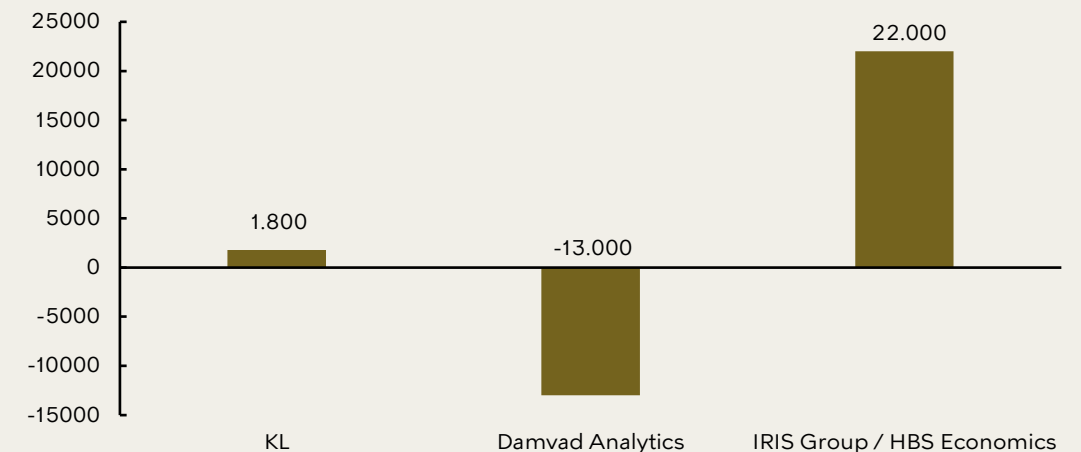
De store resultatafvigelse mellem IRIS Group og de øvrige analyser skal overordnet set findes i, at udbudsfremskrivningen fra IRIS Group anslår en markant højere vækst i udbuddet af lærere. Derudover rummer IRIS Group's balanceresultat et tillæg på 4.000 lærere, da de antager, at der i dag er et overudbud af lærere.

A) Tabellen viser den forventede udvikling i efterspørgslen efter og udbuddet af lærere frem mod 2030. Antal (procent)

15

	KL	Damvad Analytics	IRIS Group / HBS Economics
Udvikling i efterspørgsel	-1.800 (-3)	-1.900 (-2)	-4.000 (-5)
Udvikling i udbud	0 (0)	+100 (0,1)	+14.000 (17)

B) Figuren viser balancen mellem forventet efterspørgsel efter og udbud af lærere i 2030. Antal personer.

Note B; KL antager, at der i udgangspunktet er ligevægt mellem udbud og efterspørgsel. Damvad antager, at der i udgangspunktet er en mangel på 15000 lærere, imens IRIS Group antager, at der er et overudbud på 4000 lærere. Derfor er summen af den forventede udvikling i hhv. efterspørgsel og udbud ikke nødvendigvis lig med balancen.

Kilde: KL, Damvad Analytics, IRIS Group / HBS Economics og egne beregninger.

Forventet udbud af og efterspørgsel efter pædagoger i 2030

Efterspørgsel

Efterspørgslen efter pædagoger forventes at stige frem mod 2030. På tværs af de tre fremskrivninger fra KL, Damvad Analytics og IRIS Group / HBS Economics er der udbredt enighed om, at behovet for pædagoger vil stige frem mod 2030, men behovsstørrelsen varierer betydeligt. En væsentlig komponent i fremskrivningen af den forventede efterspørgsel hos alle tre kilder er den demografiske udvikling, hvor antallet af børn i daginstitutionsalderen (0-5 år) forventes at stige med ca. 14 procent frem mod 2030 (jævnfør Danmarks Statistik). Når antallet af børn med behov for dagtilbud stiger, øges efterspørgslen efter pædagoger i daginstitutionerne.

Udbud

De tre analyser leverer vidt forskellige bud på, hvordan udbuddet af pædagoger vil udvikle sig frem mod 2030, hvorfor der ikke kan fremhæves en tydelig tendens.

Balance

Der kan ikke tegnes et entydigt billede af det forventede 2030 scenarie på baggrund af resultaterne fra de tre analyser. Resultaterne spænder fra et markant overudbud til et betydeligt underbud (mangel), hvor der er ca. 23.500 stillinger i difference mellem de to yderpunkter.

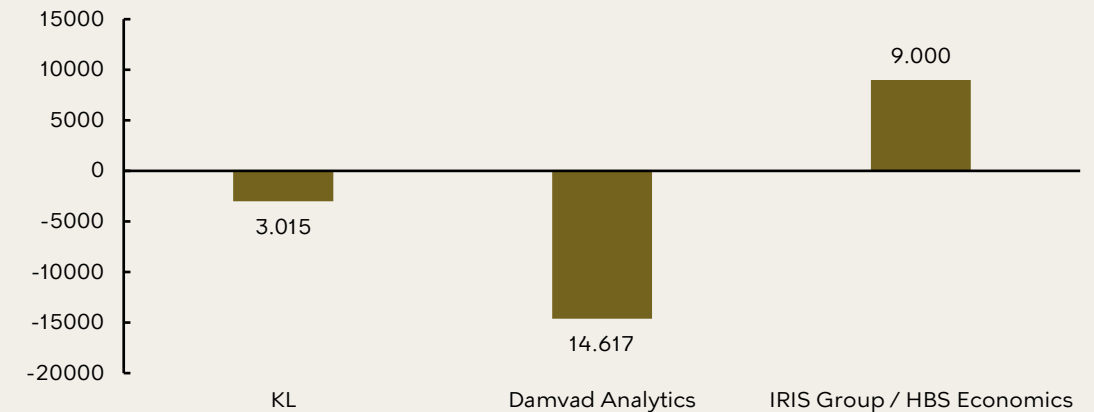
De store forskelle i resultaterne skyldes overordnet, at Damvad forventer en betydeligt højere efterspørgsel end de to øvrige analyser, og at IRIS Group forventer en særdeles høj udbudsvækst sammenlignet med KL og Damvad.

A) Tabellen viser den forventede udvikling i efterspørgslen efter og udbuddet af pædagoger frem mod 2030. Antal (procent).

16

	KL	Damvad Analytics	IRIS Group / HBS Economics
Udvikling i efterspørgsel	+7.800 (8)	+14.900 (16)	+6.000 (5)
Udvikling i udbud	+4.785 (5)	+283 (0,3)	+15.000 (13)

B) Figuren viser balancen mellem forventet efterspørgsel efter og udbud af pædagoger i 2030. Antal personer

Note A+B: Damvads analyse rummer både fremskrivningsscenarier med og uden effekten af minimumsnormeringer. Her er valgt scenariet, der tager højde for minimumsnormeringer. KL og IRIS Group indregner ligeledes effekten af minimumsnormeringer i deres fremskrivninger.

Kilde: KL, Damvad Analytics, IRIS Group / HBS Economics og egne beregninger.

Forventet udbud af og efterspørgsel efter socialrådgivere i 2030

Efterspørgsel og Udbud

Af de tre hovedkilder er det kun Damvad Analytics, der specificerer den forventede udvikling i både efterspørgsel efter og udbud af socialrådgivere (IRIS Group viser blot balanceresultatet). Damvad forventer en særdeles høj vækst i både efterspørgsel og udbud frem mod 2030 (stigninger på henholdsvis 42 og 39 procent). Selvom stigningerne stort set opvejer hinanden, er det væsentligt at være opmærksom på, at der forventes en kraftig udvikling inden for området. Damvad beskriver ikke, hvilke konkrete forhold, der ventes at forårsage den store vækst i både efterspørgsel og udbud.

Balance

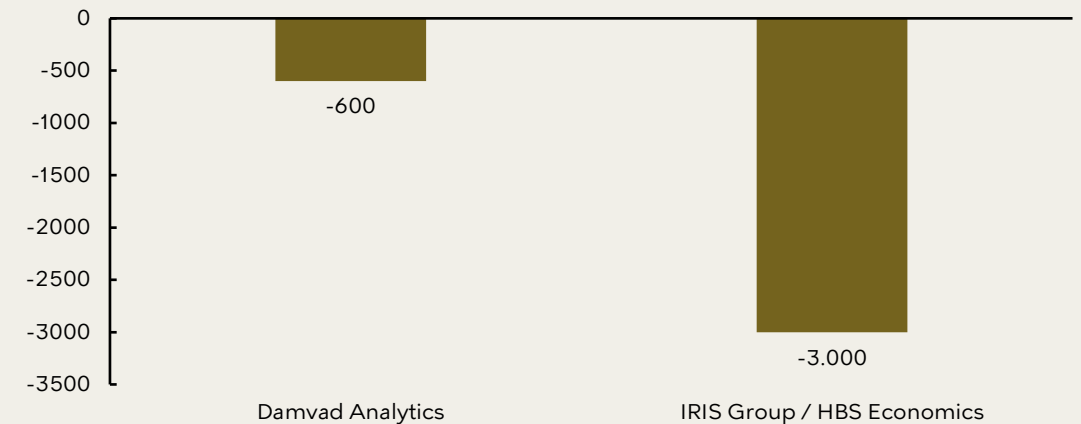
Damvad forventer et mindre underskud på ca. 600 socialrådgivere i 2030, hvor IRIS Group anslår, at manglen vil være større. De 3000 socialrådgivere, der ifølge IRIS Group vil mangle i 2030, svarer til en nedgang på 16 procent i forhold til arbejdsstyrken i 2018. IRIS Group skriver dog intet om, hvad der ventes at føre til den relativt store mangel.

Damvads udbudsfremskrivning antager en årlig vækst i antallet af nyuddannede socialrådgivere på 12,6 procent frem mod 2030. Den formodede vækst er betydeligt højere end den gennemsnitlige vækst fra de seneste år (2015-2019), som er på 3,7 procent. Hvis man i stedet indregner den historiske vækst fra 2015-2019 i udbudsfremskrivningen, ville balanceresultatet ifølge Damvad blive en mangel på 3.700 socialrådgivere i 2030 (hvilket ligger tæt op ad IRIS Group's balanceresultat).

A) Tabellen viser den forventede udvikling i efterspørgslen efter og udbuddet af socialrådgivere frem mod 2030. Antal (procent) 17

	KL	Damvad Analytics	IRIS Group / HBS Economics
Udvikling i efterspørgsel	Faggruppe indgår ikke	+6.900 (42,2)	Fremgår ikke
Udvikling i udbud	Faggruppe indgår ikke	+6.300 (38,6)	Fremgår ikke

B) Figuren viser balancen mellem forventet efterspørgsel efter og udbud af socialrådgivere i 2030. Antal personer

Note A+B: Der gøres opmærksom på, at "socialrådgivere" i analysen fra IRIS Group er en bestanddel på 92% af uddannelsesgruppen "MVU Social", som resultaterne præsenteres på. De viste resultater for "socialrådgivere" rummer således andre faggrupper fsva. analysen fra IRIS Group / HBS Economics.

Kilde: Damvad Analytics og IRIS Group / HBS Economics

Forventet udbud af og efterspørgsel efter social- og sundhedshjælpere og -assistenter i 2030

Indledningsvist gøres opmærksom på, at der i analyserne ikke sondres mellem social- og sundhedshjælpere og -assistenter, hvorfor førnævnte behandles som én faggruppe og benævnes "SOSU'er" nedenfor.

Efterspørgsel

Efterspørgslen efter SOSU'er vil ifølge begge analyser vokse frem mod 2030. KL forudser en kraftig stigning på 19 procent, imens IRIS Group anslår en forøgelse på 6,5 procent i forhold til i dag.

Udbud

KL forventer en mindre udbudsstigning på to procent, svarende til ca. 1.900 SOSU'er, imens IRIS Group anslår, at udbuddet vil falde med syv procent, svarende til ca. 7.000 stillinger.

Balance

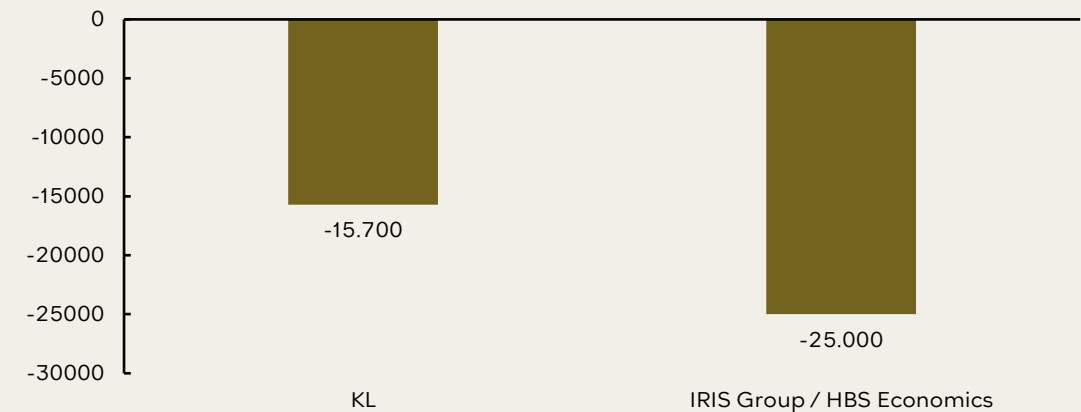
Der gøres opmærksom på, at forskellene i balanceresultaterne i høj grad skyldes, at antagelserne om situationen i dag er vidt forskellige. KL antager som grundlæggende præmis i deres analyse, at der i udgangspunktet er ligevægt mellem udbud og efterspørgsel, hvorimod IRIS Group antager, at der i dag er en mangel på ca. 11.000 SOSU'er. Det betyder konkret, at forholdet mellem udviklingen i udbud og efterspørgsel frem mod 2030 fratrækkes 11.000 stillinger for at kompensere for den nuværende formodede mangel. Hvis der ses bort fra antagelsen om den nuværende mangel (således at begge analyser har ligevægt i udgangspunktet), ville IRIS Group nå frem til en mangel på ca. 14.000 SOSU'er i 2030, hvilket læner sig tæt op ad KL's balanceresultat.

A) Tabellen viser den forventede udvikling i efterspørgslen efter og udbuddet af SOSU'er frem mod 2030. Antal (procent)

18

	KL	Damvad Analytics	IRIS Group / HBS Economics
Udvikling i efterspørgsel	+17.600 (19)	Faggruppe indgår ikke	+7.000 (6,5)
Udvikling i udbud	+1.900 (2)	Faggruppe indgår ikke	-7.000 (-7)

B) Figuren viser balancen mellem forventet efterspørgsel efter og udbud af SOSU'er i 2030. Antal personer

Note A+B; Der gøres opmærksom på, at "SOSU'er" i analysen fra IRIS Group blot er en bestanddel på 82% af uddannelsesgruppen "Erhvervsfaglig, Sundhed", som resultaterne præsenteres på. De viste resultater for "SOSU'er" rummer således andre faggrupper fsva. analysen fra IRIS Group / HBS Economics.

Kilde: KL, IRIS Group / HBS Economics og egne beregninger.

Forventet udbud af og efterspørgsel efter sygeplejersker i 2030

Efterspørgsel

KL og Damvad anslår begge, at efterspørgslen efter sygeplejersker vil stige mærkbart frem mod 2030. Antallet af ældre borgere i samfundet er for begge analyser en central komponent i efterspørgselsfremskrivningen, da ældre borgere medfører relativt høje økonomiske omkostninger indenfor sundhed. Antallet af ældre i aldersgruppen 80+ vil stige med ca. 48 procent frem mod 2030*.

Udbud

Udbuddet af sygeplejersker vil stige frem mod 2030, men der er markante forskelle på, hvor høj væksten forventes at blive. KL anslår en vækst på 14 procent, imens Damvad når frem til en forøgelse på knap 3 procent.

Antallet af nye studerende på sygeplejerskeuddannelsen har på landsplan været stigende over en længere periode. Fra ca. 2.700 nye studerende i 2008 til ca. 4.000 nye studerende i 2020, hvilket svarer til en vækst på 48 procent**.

Balance

KL og IRIS Group / HBS Economics forventer, at der i 2030 vil være flere sygeplejersker til rådighed for arbejdsmarkedet, end der er behov for. Modsat når Damvad Analytics frem til et scenarie, hvor der vil mangle ca. 8.200 sygeplejersker for at matche behovet. Damvads forventede mangel skyldes, at de forventer en lavere tilgang af nye sygeplejersker end de øvrige analyser (og dermed et lavere udbud).

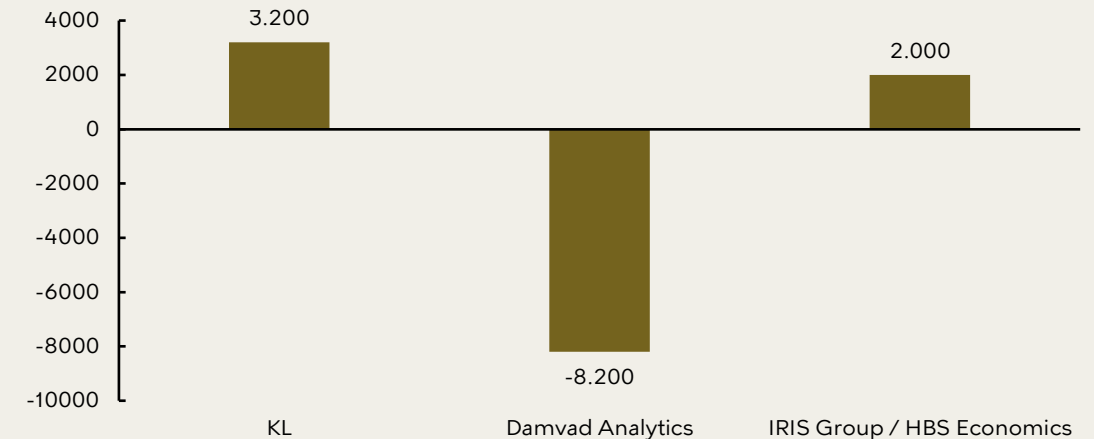
*Kilde: Danmarks Statistik.

**Kilde: KL på baggrund af Danmarks Statistik

A) Tabellen viser den forventede udvikling i efterspørgslen efter og udbuddet af sygeplejersker frem mod 2030. Antal (procent) 19

	KL	Damvad Analytics	IRIS Group / HBS Economics
Udvikling i efterspørgsel	+5.700 (9)	+10.000 (16,5)	Fremgår ikke
Udvikling i udbud	+8.900 (14)	+1.700 (2,9)	Fremgår ikke

B) Figuren viser balancen mellem forventet efterspørgsel efter og udbud af sygeplejersker i 2030. Antal personer

Note B; Der gøres opmærksom på, at "sygeplejersker" i analysen fra IRIS Group blot er en bestanddel på 61% af uddannelsesgruppen MVU Sundhed, som resultaterne præsenteres på. De viste resultater for "sygeplejersker" rummer således andre sundhedsfaglige grupper (MVU) fsva. analysen fra IRIS Group / HBS Economics.

Kilde: KL, Damvad Analytics, IRIS Group / HBS Economics og egne beregninger.

Litteraturliste

Litteraturliste

- **Damvad Analytics (2021)**. *Behovet for velfærduddannede i 2030.*
- **IRIS Group / HBS Economics (2021)**. *Mismatch på det danske arbejdsmarked i 2030.*
- **KL (2022)**. *Udbud af og efterspørgsel efter udvalgte velfærdsuddannelser - 2021.*
- **KL (2022)**. *Excel-fil fra KL med tabeller og grundantagelser fra " Udbud af og efterspørgsel efter udvalgte velfærdsuddannelser -2021".*
- **STAR (2021)**. *Rekrutteringssurvey, december 2021*
- **STAR (2021)**. *Rekrutteringssurvey, september 2021*
- **STAR (2022)**. *Arbejdsmarkedsbalancen, 2. halvår 2021*